

ngakau mehemea ana etahi tamariki Maori kei te ako ki nga mahi a te pakeha o roto i nga toa, me kore e tutuki pai, ka whakatu toa mo ratau na ki a ratau nei wahi e kite ai ka whiwhi ratau ki te oranga pai. Haunga ia nga taha roia, takuta, ranei, kua puare hoki te huarahi ki kona i te Kawanatanga, raua ko te Poari mo nga take Maori. Engari ta tooku ngakau e wawata nei kia whakakiiia te wahi o te arawhata kei te puare: Ara a waenganui. Me ako katoa enei mahi. Kaore he mahi e mau ki te kore e akona e nga tohunga o ia mahi, o ia mahi.

Ko Uawa tetahi o nga taone matarahi o te tai-rawhiti e 35 macro te tawhiti atu i Kihipane. Tenei mea te taone he putahi no te takiwa. Ko te manawa o te takiwa. Kei reira nga toa, nga hotera, nga peeke moni, te poutapeta, me nga huhua taonga katoa. Engari e tipu ai te taone ma te takiwa e whangai. Ko Uawa tetahi takiwa momona nga whenua o te Tai-Rawhiti. Ko Te Aitanga-a-Hauiti te hapu. He hapu rangatira tenei mo te taha whenua. I te pootitanga kahori nei, 136 nga pakeke i pooti ki Uawa me Mangatuna. Na nga Maori etahi moni maha e haere ana hei whangai i tenei taone i Uawa. Engari kaore he Maori e mahi toa ana, e kamura ana, e parakimete ana, ranei. Kaore hoki he tamariki e ako ana ki nga mahi a te pakeha. Ko nga mahi enei hei homai oranga mo tataua ina tata nei. Whakaaroarotia ano te nei ahua. Ano te ahua hei kai hoatu moni anake tataua hei whakamomona i te pakeha. Kaore etika tenei ahua.

156 nga pakeke i pooti ki Tokomaru i te raumati ka hori nei. Kei konei etahi Maori whai whenua, ahu whenua hoki, me te tika ano. Engari ko nga mahi pumau o te taone, ara nga mahi toa hokohoko, nga tari, nga mahi kamura, parakimete, kei nga pakeha anake. Ahakoa ra he Maori ano kei nga mahi o te whare patu i Waima, he mahi poto tena kotahi ano te toa Maori, ko te tari ote kapareihana o Mangahauwini, me te whare piriote kei te taha. Tirohia tenei ahua. Ko nga Maori te iwi-kainga me te hunga tokomaha. Otira, ko te hunga heke mai, ko te hunga torutoru ko te pakeha kei te ngongo i nga toto o te hunga tokomaha. Ko te tikanga tenei o te ao. Whawhatia tenei ahua. Me wawata tahi nga kaumatua me nga tamariki. Me hoatu e nga kaumatua to ratau maramatanga ki te ao hei awhina i nga wawata a nga tamariki. Kaua nga koroua hei whakatonga ki nga tamariki.

Ko Te Rua-a-Toria raua ko Tikitiki nga putahi matarahi o roto o Waiapu. Ko nga putahi enei e heke mai ai ki reira nga hanga o nga raumano eka whenua e rerengia ana e te waiu e te honi. Kei nga pekanga raua o nga rori e wha e tu ana. Kaore e titaha nga tira i enei taone. Kei Tikitiki te toa nui o nga Maori: ara "The Waiapu Farmers' Co-operative Trading Company," me te Hōro nui hoki o nga Maori.

He peka to te "Waiapu Farmers' Co-op." me to "Te Hōro